

ELSŐ KÖNYV

HASZNOS INTELMEK A LELKI ÉLETHEZ

I/1.

**Krisztus követéséről
és a világ minden
hiúságának
megvetéséről**

¹ „Aki engem követ,
nem jár sötétségben”

(Jn 8,12),

– mondja az Úr.

I/1.

²Ezek Krisztus szavai,
amelyekkel int, hogy
életét és tanítását
kövessük, ha valóban
meg akarunk
világosodni és minden
lelki vakságtól meg
akarunk szabadulni.

I/1.

³Legfőbb törekvésünk
legyen tehát, hogy
Jézus Krisztus életéről
elmélkedjünk.

I/1.

⁴Krisztus tanítása
a szentek minden
tudományát felülmúlja
és aki az ő lelkének
birtokában van, rejtett
mannát talál.

I/1.

⁵De megtörténik, hogy sokan az evangélium gyakori hallásából kevés felbuzdulást éreznek, mert nincs bennük Krisztus lelke.

I/1.

⁶Aki pedig Krisztus
igéjét teljesen és
helyesen meg akarja
érteni, annak
törekednie kell rá,
hogy egész életét
ahhoz alkalmazza.

I/1.

⁷Mi haszna
a Szentháromságról
nagy tudósan
vitatkoznod, ha nincs
alázatosságod, amiért
nem tetszel
a Szentháromságnak?

I/1.

⁸Bizony, nem a nagy szavak tesznek szentté és igazzá, hanem az erényes élet tesz Isten előtt kedvessé.

I/1.

⁹Inkább kívánom
érezni magamban a
bánatot, mint tudni a
meghatározását.

I/1.

¹⁰Ha könyv nélkül
tudnád az egész
Szentírást és az összes
bölcsek mondásait, mit
használna mindez
neked Isten szeretete
és kegyelme nélkül?

I/1.

¹¹ „Hiúságok hiúsága
és minden csak
hiúság”
(*Préd 1,2*),
kivéve Istent szeretni
és egyedül neki
szolgálni.

I/1.

¹²Ez a legnagyobb bölcsesség: e világ megvetése által a mennyek országába törekedni.

I/1.

¹³Hiúság tehát
mulandó gazdagságot
keresni és abban
bizakodni.

I/1.

¹⁴Hiúság tisztségekre
törekedni és magas
állásba tolnakodni.

I/1.

¹⁵Hiúság a test
kívánságait követni és
olyan után vágyódni,
amiért később
keményen kell
bűnhődni.

I/1.

¹⁶Hiúság hosszú életet
óhajtani és az
erkölcsös életre kevés
gondot fordítani.

I/1.

¹⁷Hiúság csak a jelen életre figyelni és az eljövendőkre nem tekinteni.

I/1.

¹⁸Hiúság azt szeretni,
ami nagy gyorsasággal
elmúlik, és oda nem
sietni, ahol az öröm
örökre megmarad.

I/1.

¹⁹Emlékezzél gyakran erre a mondásra: „Meg nem elégszik a szem látással, sem a fül nem telik be hallással”
(Préd 1,8).

I/1.

²⁰Igyekezzél tehát
szívedet a látható
dolgok szeretetétől
elvonni és a
láthatatlanokra
fordítani.

I/1.

²¹Mert akik az
érzékiiséget követik,
beszennyezik a
lelkiismeretet és
eltékozolják Isten
kegyelmét.

I/2. Az alázatos önismeretről

¹Minden ember
természete szerint
tudásra vágyik, de
istenfélelem nélkül mi
haszna a
tudománynak?

I/2.

²Bizony sokkal jobb az alázatos paraszt, aki Istennek szolgál, mint a kevély filozófus, aki magáról megfeledkezve az ég forgásán töri a fejét.

I/2.

³Aki magát jól ismeri,
nem tartja önmagát
nagyra és nem
gyönyörködik emberi
dicséretben.

I/2.

⁴ Ha tudnék mindent,
ami a világban van és
nem volnék
szeretemben, mit
használna nekem Isten
színe előtt, aki engem
cselekedeteim szerint
fog megítélni?

I/2.

⁵Hagyj föl a túlságos tudásvággyal, mert abban nagy szétszórás és rászédés rejlik.

I/2.

⁶A tudósok szívesen akarnak bölcsnek látszani és annak neveztetni.

I/2.

⁷Sok minden van,
aminek tudása keveset
vagy éppen semmit
sem használ a
léleknek.

I/2.

⁸És nagyon esztelen az, aki egyébre jobban ügyel, mint ami az üdvösségére szolgál.

I/2.

⁹A sok szó nem lakatja
jól a lelket, de az
erkölcsös élet
megnyugtatja az elmét;
a tiszta lelkiismeret
pedig nagy bizalmat ad
Isten iránt.

I/2.

¹⁰Minél többet és jobban tudsz, annál súlyosabb ítéleted lesz, ha szentebbül nem élsz.

I/2.

¹¹Föl ne fuvalkodjál
tehát semmiféle
ügyességben vagy
tudományodban,
hanem inkább félj a
neked jutott ismeret
miatt.

I/2.

¹²Ha azt gondolod,
hogy sokat tudsz és jó
felfogású vagy, tudd
meg, hogy sokkal több
az, amit nem tudsz.

I/2.

¹³ „Ne légy
fennhéjázó”

(Róm 11,20),

hanem inkább valld be
tudatlanságodat.

I/2.

¹⁴Miért akarod magad
másnál többre tartani,
mikor sokan
tudósabbak és
jártasabbak a
törvényben, mint te?

I/2.

¹⁵Ha valami hasznosat akarsz tudni és tanulni: szeresd, hogy ismeretlen vagy és semminek sem tartanak.

I/2.

¹⁶Ez a legnagyobb és
leghasznosabb
tudomány: önmagunk
igazi megismerése és
semmibevétele.

I/2.

¹⁷Önmaga felől semmit
sem tartani, másokról
mindig jól és nemesen
vélekedni: nagy
bölcesség és
tökéletesség.

I/2.

¹⁸Ha másnak nyílt
botlását vagy súlyos
bűnét látnád is,
magadat nála jobbnak
nem kell tartanod, mert
nem tudod, meddig
lehetsz állhatatos a
jóban.

I/2.

¹⁹Mindnyájan
törekenyek vagyunk,
de te senkit se tarts
magadnál
torekenyebbnek.

I/3.
Az igazság
tanításáról

¹Boldog, akit az igazság önmaga tanít, nem előképek és elröppenő szavak által, hanem úgy, amint ő van.

I/3.

²A mi véleményünk és
érzésünk gyakran
megcsal minket és
keveset lát.

I/3.

³Mit használ a nagy vitatkozás a titkos és kétséges dolgokról, melyek miatt nem vádol senki az utolsó napon, hogy nem tudtuk?

I/3.

⁴Nagy esztelenség, hogy a hasznos és szükséges dolgokat elhanyagoljuk, de haszontalan, sőt ártalmas ügyekkel túlságosan sokat foglalkozunk.

I/3.

⁵Van szemünk, és nem
látunk,
⁶és mi gondunk a
nemekre és fajokra?

I/3.

⁷Akihez az örök ige
beszél, az sokféle
vélekedéstől
megszabadul.

I/3.

⁸Egy igéből ered minden, és egyet hirdet minden; és ez az a kezdet, amely hozzánk is beszél
(vö. *Jn 8,25*).

⁹Nélküle senki nem ért meg és nem ítél helyesen.

I/3.

¹⁰Akinek minden egy
és mindent egyre
vonatkoztat, és
mindent egyben lát,
állhatatos szívű lehet,
és csendesen
nyugodhat Istenben.

I/3.

¹¹Ó, Istenem, igazság,
egyesíts magaddal
örök szeretetben
engem!

I/3.

¹²Gyakran unalmas
nekem sok dolog
olvasása és hallása,
mert Tebenned van
minden, amit én
akarok és kívánok.

I/3.

¹³Hallgasson tehát
minden tudós,
némuljon el minden
teremtmény a te színed
előtt: egyedül Te
beszélj hozzám.

I/3.

¹⁴Minél

összeszedettebb és
egyszerűbb valaki
belül, annál többet és
mélyebben ért meg
vesződség nélkül, mert
felülről kapja a
megértés világosságát.

I/3.

¹⁵A tiszta, egyszerű és állhatatos lélek sok teendőben sem szóródik szét, mert mindent Isten dicsőségére tesz, és arra ügyel, hogy tulajdon kedve keresésétől mindenben mentes legyen.

I/3.

¹⁶Ki akadályoz és
zaklat jobban téged,
mint a tulajdon szíved
meg nem tört érzülete?

I/3.

¹⁷A jó és áhítatos ember előbb magában fontolja meg a tetteket, melyeket odakint tennie kell.

¹⁸És nem azok viszik vétkes hajlam irányába, hanem ő vezérli a tetteket a helyes értelem ítélete szerint.

I/3.

¹⁹Kinek van keményebb küzdelme annál, aki önmagát akarja legyőzni?

²⁰Pedig ez volna a mi dolgunk, hogy legyőzzük magunkat és napról napra erősebbek legyünk, és a jóban egy kicsit előbbre haladjunk.

I/3.

²¹Ebben az életben
minden
tökéletességhez
hozzátapad valami
tökéletlenség; és egész
gondolkodásunkban is
van valami homály.

I/3.

²²Alázatos önismereted
biztosabb út Istenhez,
mint a tudományok
mély kutatása.

I/3.

²³Nem vétek a tudomány vagy akármilyen egyszerű ismeret, mert önmagában jó és Isten rendelése, de mindig többet ér a jó lelkiismeret és az erényes élet.

I/3.

²⁴Mivel pedig sokan inkább igyekeznek tudósok lenni, mint erkölcsösen élni, azért gyakran megtévednek, és szinte semmi vagy nagyon kevés gyümölcsöt hoznak.

I/3.

²⁵Ó, ha annyi gondos-
ságot tanúsítanának a
víciumok kiirtásában
és az erények elülte-
tésében, mint a
kérdésfölvetésben,
nem volna annyi baj és
botrány a nép körében,
sem annyi fegyelme-
zetlenség a
kolostorokban.

I/3.

²⁶Bizony, amikor eljön az ítélet napja, nem azt kérdezik tőlünk, mit olvastunk, hanem hogy mit cselekedtünk; sem azt nem vizsgálják, mily szépen beszéltünk, hanem hogy milyen vallásosan éltünk.

I/3.

²⁷Mondd csak, hol
vannak most mindazok
az urak és tanárok,
akiket jól ismertél,
amikor éltek és
tudományukban
virágoztak?

*

I/3.

²⁸Javadalmukat már
mások birtokolják és
nem tudom, gondol-e
rájuk valaki?

²⁹Életükben valaminek
látszottak, de most
mindenki hallgat
róluk.

I/3.

³⁰Ó, milyen gyorsan
elmúlik a világ
dicsősége!

³¹Bárcsak életük
összhangban lett volna
a tudományukkal,
akkor jól tanultak és
jól tanítottak volna.

I/3.

³² Mily sokan
elvesznek evilági hiú
tudomány miatt, akik
keveset törődnek Isten
szolgálatával.

³³ És inkább nagyok,
mint alázatosak
akarnak lenni, ezért
enyésznek el
gondolataikban.

I/3.

³⁴Igazán az nagy,
akinek nagy a
szeretete.

I/3.

³⁵Igazán az nagy, aki
önmagában kicsi és
semminek tartja a
magas tisztségeket.

I/3.

³⁶Igazán az okos, aki minden földi dolgot szemétnek tart, hogy Krisztust megnyerje
(vö. *Fil 3,8*).

I/3.

³⁷Igazán jó tudós az,
aki Isten akaratát
megteszi és a maga
akaratát elhagyja.

I/4. A körültekintésről a teendőkben

¹Nem kell minden szónak és ösztönös indításnak hinni, hanem mindent óvatosan és hosszasan meg kell fontolni Isten szerint.

I/4.

²Sajnos gyakran
könnyebben mondjuk
és hisszük el másról a
rosszat, mint a jót:
ilyen gyarlók vagyunk.

I/4.

³De a tökéletes férfiak nem könnyen hisznek minden beszélőnek, mert tudják, hogy az emberi gyengeség hajlik a rosszra és a szavakban elég esendő.

I/4.

⁴Nagy bölcsesség a cselekvésben nem hirtelenkedni és nem ragaszkodni makacsul a saját véleményekhez.

I/4.

⁵Ne higgyünk akárki szavának, és a hallottakat vagy elhitt dolgokat ne mondjuk tovább mindjárt másnak a fülébe.

I/4.

⁶Bölcs és

lelkiismeretes emberrel
tarts tanácsot és inkább
iparkodj nálad jobbtól
tanulni, mint a saját
véleményedet követni.

I/4.

⁷Az erkölcsös élet
Isten szerint bölcsé és
sokban tapasztalttá
teszi az embert.

I/4.

⁸Minél alázatosabb
valaki önmagában és
minél engedelmesebb
Istennek, annál
bölcsebb és higgadtabb
lesz mindenben.

**I/5.
A Szentírás
olvasásáról**

¹A Szentírásban az igazságot kell keresni, nem az ékesszólást.

I/5.

²Az egész Szentírást olyan lélekkel kell olvasni, amilyennel készült.

I/5.

³Inkább hasznot kell a
Szentírásban keresni,
mint művészi
beszédet.

I/5.

⁴Éppoly örömmel kell olvasnunk az áhítatos és szent könyveket, mint a tudományosokat és mélyértelműeket.

I/5.

⁵Ne ütközzél meg az író személyén, se arra ne nézz, mély vagy csekély tudománya volt-e; hanem a tiszta igazság szeretete indítson az olvasásra.

I/5.

⁶Ne kérdezd, ki
mondta, hanem arra
figyelj, mit mondott.

I/5.

⁷Az emberek
elmúlnak, „de az Úr
igazsága örökké
megmarad”
(*Zsolt 116,2*).

I/5.

⁸Személyválogatás
nélkül sokféleképpen
beszél hozzánk az
Isten.

I/5.

⁹A kíváncsiságunk gyakran megakaszt a Szentírás olvasásában, amikor megérteni és vitatkozni akarunk ott, ahol egyszerűen tovább kellene mennünk.

I/5.

¹⁰Ha hasznot akarsz
húzni, alázatosan,
egyszerűen és őszinte
szívvel olvass, és soha
tudós névre ne
vágódj.

I/5.

¹¹Szívesen kérdezz és
csöndesen hallgasd a
szentek szavait; az
öreges példabeszédeit
pedig ne vedd meg,
mert nem ok nélkül
szólnak.

I/6

A rendetlen érzésekről

¹Mihelyt az ember helytelenül kíván valamit, azonnal nyugtalan lesz.

I/6

²A gögös és kapzsi
soha meg nem
nyugszik; a szegény és
alázatos lelkű nagy
békében él.

I/6

³ Az az ember, aki még
nem halt meg
tökéletesen
önmagában, hamar
kísértésbe esik,
és kicsiny
és hitvány dolgok
erőit vesznek rajta.

I/6

⁴A lelkileg gyöngé, némiképp még testi és érzékiségre hajló ember nehezen tud teljesen tartózkodni a földi kívánságoktól.

*

I/6

⁵Azért sokszor
elszomorodik, amikor
magát ezektől elvonja
és könnyen
bosszankodik,
ha valaki ellenáll neki.

*

*

I/6

⁶Ha pedig hozzájut,
amire vágyódott,
mindjárt furdalja őt
bűnös lelkiismerete,
mert szenvedélyét
követte, ami nem viszi
őt közelebb a lelki
békéhez, amelyet
keresett.

I/6

⁷Tehát a szív igazi
békéjét nem azzal
találjuk meg, hogy
szolgálunk
a szenvedélyeknek,
hanem azzal, hogy
ellenállunk nekik.

I/6

⁸Nincs tehát béke
a testi ember szívében,
sem a külső dolgokban
elmerült emberben,
hanem csak a buzgó
és lelki emberben.

I/7.

**A hiú remény és
kevélység kerüléséről**

¹Hiábavaló az,
aki reményét
emberekbe
vagy teremtményekbe
veti.

I/7.

²Ne szégyelld, ha
Krisztus szeretetéért
másoknak szolgálsz és
a világ szemében
szegénynek látszol.

I/7.

³Ne magadra
támaszkodj, hanem
Istenben legyen a
reményed.

I/7.

⁴Tedd meg,
ami rajtad áll,
és Isten ott lesz
jó akaratod mellett.

I/7.

⁵Ne bízzál a saját
tudományodban vagy
bárki élő
ügyességében,
hanem inkább Isten
kegyelmében, aki az
alázatosakat megsegíti,
és a magukat nagyra
tartókat megalázza.

I/7.

⁶Ne dicsekedj a gazdagsággal, ha gazdag vagy, sem a barátaiddal, hogy hatalmasok, hanem Istenben dicsekedjél, aki mindent megad, és mindenek fölött még önmagát is adni akarja.

I/7.

⁷Ne hengeg a test
nagyságával vagy
szépségével, mert kis
betegség elhervasztja
és elcsúfítja.

I/7.

⁸Ne tetszelegj jó
tehetségedben és
ügyességében, hogy
Isten kedvéből ki ne
essél, akié mindaz, ami
jót természetesen
birtokolsz.

I/7.

⁹Ne tartsd magadat
jobbnak másoknál,
nehogy rosszabb légy
náluk Isten színe előtt,
aki tudja, mi lakik az
emberben.

I/7.

¹⁰Ne kevélykedjél jó cselekedeteidben, mert másképpen ítél az Isten, mint az emberek, és neki gyakran nem tetszik, ami az embereknek tetszik.

I/7.

¹¹Ha valami jó van
benned, másokról még
jobbat gondolj, hogy
megőrizd az
alázatosságot.

I/7.

¹²Nem árt, ha
mindenki után
helyezed magad; de
igen ártalmas, ha
magadat csak egynek
is elébe teszed.

I/7.

¹³Szüntelen béke van
az alázatos lélekben,
de a kevély szívekben
gyakori a versengés és
a méltatlankodás.

**I/8.
A túlságos
bizalmaskodás
kerüléséről**

¹Ne minden embernek
tárd ki a szívedet,
hanem bölcs
és istenfélő emberrel
beszéld meg ügyedet.

I/8.

²Ritkán légy együtt
ifjakkal
és idegenekkel.

I/8.

³Gazdagoknak
ne hízelegj
és ne szívesen
jelenj meg
nagy urak előtt.

I/8.

⁴Az alázatosakkal
és egyszerűekkel,
az áhítatosakkal
és jó erkölcsűekkel
társalogj, és épületes
dolgokról beszéljess.

I/8.

⁵ Asszonnyal bizalmas
ne légy, hanem minden
jó asszonyt általában
ajánlj Istennek.

I/8.

⁶Csak Istennek és szent angyalainak barátságát kívánd, az emberek ismeretségét pedig kerüld.

I/8.

⁷Szeretettel kell
viselkedni
mindenki iránt,
de a bizalmaskodás
nem használ.

I/8.

⁸Olykor megesik,
hogy egy ismeretlen
személy jó hírben
tündököl, de a jelenléte
elhomályosítja
a reá tekintők szemét.

I/8.

⁹Olykor azt gondoljuk,
hogy tetszünk
másoknak, ha velük
társalgunk, pedig
inkább kezdjük
elveszíteni tetszésüket
a bennünk észrevett
erkölcsi hibák miatt.

I/9.

Az engedelmességről és alárendeltségről

¹Igen nagy dolog
engedelmesnek lenni,
előjáró alatt élni
és önmagával
szabadon nem
rendelkezni.

I/9.
²Sokkal
biztonságosabb
alárendeltségben,
mint előjáróságban
élni.

I/9.

³Sokan inkább
kényszerből élnek
engedelmességben,
mint szeretetből,
ezeknek kínja van
és könnyen
zúgolódnak.

*

I/9.

⁴Nem is nyerik el
a lélek szabadságát,
ha csak teljes szívből
alá nem vetik magukat
Isten kedvéért.

I/9.

⁵Bárhova futsz,
nem találsz nyugalmat,
csak az alázatos
engedelmességben
az előljáró hatalma
alatt.

I/9.

⁶Sokakat megcsalt már
a képzelődés
a helyekről
és a helyváltoztatás.

I/9.

⁷Igaz, mindenki szívesen cselekszik a maga esze szerint és azokhoz vonzódik, kik vele egyetértenek.

I/9.

⁸Ha Isten
közöttünk van,
akkor a békesség
kedvéért olykor a saját
elgondolásunkat
is el kell hagynunk.

I/9.

⁹Ki olyan bölcs,
hogy mindent
tökéletesen tudhatna?

¹⁰Tehát ne bízzál
túlságosan a saját
véleményedben,
hanem szívesen
hallgasd meg mások
véleményét is.

I/9.

¹¹Ha helyes is,
amit gondolsz,
és Istenért elhagyod,
és a másikat követed,
nagyobb hasznodra
lesz.

I/9.

¹²Gyakran hallottam
jobb tanácsot
meghallgatni
és megfogadni,
mint adni.

I/9.

¹³Az is megeshet,
hogy mind a két
vélemény jó; de nem
elfogadni mások
véleményét, amikor
a józanság és maga
az ügy azt kívánja,
gőgnek és
megátalkodottságnak
a jele.

I/10.
A fölösleges beszéd
kerüléséről

¹Amennyire teheted,
kerüld az emberek
sokaságát, mert sokat
árt a világi ügyek
megtárgyalása, még
akkor is, ha őszinte
szándékból történik.

I/10.

²Mert gyorsan
beszennyez
és foglyul ejt a hiúság.

I/10.

³Szeretném, ha
többször hallgattam
volna és emberek
között nem
forgolódtam volna.

I/10.

⁴Miért is beszélgetünk
és csevegünk
egymással olyan
szívesen, noha ritkán
térünk vissza
a hallgatásba
lelkiismeretünk
sérrelme nélkül?

I/10.

⁵ Azért beszélgetünk
oly szívesen, mert a
beszélgetés által
egymástól vigasztalást
várunk és a sokféle
gondban elfáradt
szívünket szeretnénk
föltární.

I/10.

⁶Arról szólunk
és gondolkodunk
szívesebben, amit igen
kedvelünk
és kívánunk, vagy ami
kedvünket szegi
és aggodalmat okoz.

*

I/10.

⁷De jaj, gyakran hiába
és haszontalanul!

⁸Mert ez a külső
vigasztalás a belső
és isteni vigasztalás elé
nem kevés akadályt
gördít.

I/10.

⁹Azért virrasztanunk
és imádkoznunk kell,
nehogy az idő üresen
teljen el.

I/10.

¹⁰Ha szabad és hasznos
beszélni, épületes
dolgokat mondj.

I/10.

¹¹A rossz szokás
és haladásunk
elhanyagolása nagyban
hozzájárul nyelvünk
szabadosságához.

I/10.

¹²A lelki épülésre nem keveset használ a lelki dolgokról való áhítatos beszélgetés, főképp azok között, akik szívvel-lélekkel Istenben egyesülnek.

I/11.
A béke
megszerzéséről és a
jóban való haladásról

¹Nagy békénk lehetne,
ha nem akarnánk
mások szavaival és
tetteivel és olyan
dolgokkal foglalkozni,
amelyek nem
tartoznak ránk.

I/11.

²Hogyan is maradhatna sokáig békében az, aki mások gondjaiba avatkozik, aki keresi a külső alkalmakat, aki csak kissé vagy ritkán szedi össze magát bensőleg?

I/11.

³Boldogok
az egyszerűek,
mert nagy lelki
békéjük van.

I/11.

⁴Miért volt néhány
szent annyira tökéletes
és személődő?

⁵Mert törekedtek
önmaguktól teljesen
megtagadni minden
földi vágyat; ezért
tudtak egész szívükkel
Istenhez ragaszkodni,
és szabadon
szemlélődni.

I/11.

⁶Mi túl sokat
foglalkozunk a saját
szenvedélyeinkkel
és nagyon törődünk
a múlandó dolgokkal.

I/11.

⁷Ritkán győzünk le
tökéletesen csak egy
víciumot is, és nem
lelkesedünk
a mindennapi
fejlődésért, ezért
maradunk hidegek
és langyosak.

I/11.

⁸Ha tökéletesen
meghalnánk
önmagunknak és a
szívünket semmihez
sem kötnénk, akkor
érezhetnénk az isteni
dolgok ízét és valamit
megtapasztalhatnánk a
mennyei
szemlélődésből.

I/11.

⁹Minden és legnagyobb akadályunk az, hogy nem vagyunk szabadok a szenvedélyektől és a bűnös vágyaktól, és nem törekszünk a szentek tökéletes útját járni.

I/11.

¹⁰Amikor valami kis akadályba ütközünk, nagyon gyorsan kedvünket veszítjük és emberi vigasztalásokhoz fordulunk.

I/11.

¹¹Ha bátor férfiak
módjára igyekeznénk
a küzdelemben
helytállni, bizonyára
meglátnánk az Úr égi
segítségét.

I/11.

¹²Isten kész
megsegíteni
a küzdőket, és azokat,
akik az ő kegyelmében
remélnek; hiszen azért
ad alkalmat a harcra,
hogy győzzünk.

I/11.

¹³Ha csak a
külsőségekben akarjuk
látni vallásosságunk
fejlődését, gyorsan
vége lesz
az áhítatunknak.

¹⁴Hanem a gyökérbe
vágjuk a fejszét,
hogy megtisztulva
a szenvedélyektől
békés lelkületűek
lehessünk.

I/11.

¹⁵Ha minden évben
kiirtanánk egy
víciumot, hamarosan
tökéletes férfiakká
válnánk.

*

I/11.

¹⁶De most gyakran
az ellenkezőjét
tapasztaljuk:
megtérésünk elején
jobbak és tisztábbak
voltunk, mint sok
esztendővel
fogadalmunk után.

I/11.

¹⁷A buzgóságnak és a gyarapodásnak naponként kellene növekednie; de most nagynak látszik, ha valaki első buzgóságának legalább egy részét megtarthatta.

I/11.

¹⁸Ha kezdetben kissé megerőltetnénk magunkat, később könnyen és vígan teljesíthetnénk mindent.

I/11.

¹⁹Nehéz

a megszokottakat
elhagyni; de még
nehezebb az embernek
saját akaratával
szembemenni.

I/11.

²⁰Ha az apró
és könnyű dolgokat
nem győzöd le,
miképp győzhetsz a
nehezebb dolgokban?

I/11.

²¹Kezdetben állj ellen
hajlandóságodnak és
hagyd el rossz
szokásodat, nehogy
lassanként nagyobb
nehézségbe vigyen.

I/11.

²²Ó, ha meggondolnád,
milyen nagy békét
szereznél magadnak
és mekkora örömet
másoknak, ha jól
viselkednél,
úgy gondolom,
szorgalmasabb lennél
a jóban való
gyarapodásban.

I/12. A nehézségek hasznáról

¹Jó nekünk, hogy olykor nehézségeink vannak és akadályokba ütközünk, mert ezek gyakran észre térítik az embert: gondolja meg, hogy számkivetésben van, és reményét ne valamely világi dologba helyezze.

I/12.

²Javunkra van az is,
hogy néha
ellentmondások
támadnak
és helytelenül
és gonoszul
gondolkodnak rólunk,
még ha jó is
a szándékunk
és jót is cselekszünk.

*

I/12.

³Ezek gyakran
hozzásegítenek
az alázatossághoz
és megóvnak minket
a hiú dicsőségtől.

*

I/12.

⁴Akkor ugyanis inkább
keressük a bensőnkben
tanúskodó Istent,
amikor kívülről
semmibe vesznek
az emberek, és nem jót
gondolnak rólunk.

*

I/12.

⁵Ezért az embernek oly
szilárdan kellene
Istenben lennie, hogy
ne legyen szüksége
sok emberi vigasztalás
keresésére.

I/12.

⁶Amikor a jó akaratú embert szorongatás vagy kísértés éri, vagy gonosz gondolatok gyötrik, akkor megéri, hogy mennyire szüksége van Istenre, és belátja, hogy nélküle semmi jó sem lehetséges;

*

I/12.

⁷akkor szomorkodik,
sóhajt, esedezik
az elszenvedett
nyomorúságok miatt;

*

I/12.

⁸akkor terhére van
a további élet
és a halálát kívánja,
hogy föloszolhasson
és Krisztussal
lehessen;

*

I/12.

⁹akkor az is világossá válik előtte, hogy tökéletes biztonság és teljes békesség ezen a világon nem lehetséges.

I/13.
**A kísértéseknek való
ellenállásról**

¹Amíg e világon élünk,
háborgatás és kísértés
nélkül nem lehetünk.

*

I/13.

²Ezért áll írva
Jób könyvében:
„Kísértés az emberi
élet a földön.”

I/13.

³Ezért mindenkinek
ébernek kellene lennie
a kísértéseire és
virrasztania kellene
imádságokban, hogy
soha ne találjon
alkalmat a rászedésre
az ördög, aki soha nem
alszik, hanem körüljár,
keresve, kit nyeljen el.

I/13.

⁴Senki sincs olyan
tökéletes és szent,
hogy valamikor
kísértései ne lennének;
teljesen kísértések
nélkül nem
maradhatunk.

I/13.

⁵A kísértések gyakran
igen hasznosak,
noha terhesek
és kellemetlenek;
mert az ember
a kísértésben
megalázódik,
megtisztul és tanul.

I/13.

⁶A szentek mindnyájan
sokféle háborgatáson
és kísértésen mentek
keresztül,
de növekedtek is
a jóban.

I/13.

⁷Akik pedig nem álltak
helyt a kísértésekben,
megromlottak
és végképp elpártoltak.

I/13.

⁸Nincs olyan szent szerzet, sem oly titkos rejtek, ahol kísértések és ellenünkre való dolgok ne volnának.

I/13.

⁹Az ember nincs soha
teljes biztonságban
a kísértésektől,
amíg e földön él;
mert belőlünk ered
a kísértés, mivel bűnös
vágyban születünk.

I/13.

¹⁰Mihelyt az egyik kísértés és háborgatás megszűnik, másik kezdődik, és mindig van mit szenvednünk, mert boldogságunk javát elvesztettük.

I/13.

¹¹Sokan próbálnak
elmenekülni
a kísértések elől,
és még jobban
beléjük esnek.

I/13.

¹²A puszta
meneküléssel nem
győzhetjük le a
kísértéseket, hanem
türelemmel és igaz
alázatossággal minden
ellenségünknel
erősebbekké válunk.

I/13.

¹³Aki csak külsőleg tér
ki a kísértések elől
és a gyökerüket
ki nem irtja,
nem sokra jut.
Sőt hamarabb
visszatérnek hozzá
a kísértések
és rosszabb lesz
a dolga.

I/13.

¹⁴Lassanként,
türelemmel, az Istentől
kapott hosszantűréstől
megsegítve jobban a
kísértések fölé
kerekedsz, mint a saját
keménységeddel és
heveskedéssel.

I/13.

¹⁵A kísértések idején
gyakran kérj tanácsot
és a kísértést
szenvedővel ne bánj
keményen, hanem
inkább úgy vigasztald,
amint kívánnád, hogy
veled is bánjanak.

I/13.

¹⁶Minden gonosz kísértés kezdete a lélek állhatatlansága és az Isten iránti bizalom csekélysége.

I/13.

¹⁷Mert amint a hajót,
ha kormányja nincs,
a habok ide s tova
hányják, úgy azt az
embert is, ki ellanyhul
és jó szándékával
felhagy, sokféle
kísértés ostromolja.

I/13.

¹⁸Tűz próbálja meg
a vasat, az igaz embert
pedig a kísértés.

I/13.

¹⁹Gyakran magunk
sem tudjuk, mire
vagyunk képesek, de a
kísértés megmutatja,
hogy mik vagyunk.

I/13.

²⁰Főként a kísértés kezdetén kell virrasztanunk, mert akkor győzzük le könnyebben az ellenséget, ha egyáltalán nem engedjük belépni elménk ajtaján, hanem még a küszöbön kívül, amint kopogtat, ellenállunk neki.

I/13.

²¹ Azért mondta valaki,
„A kezdeteknek állj
ellent, később nehéz
orvosságot készíteni.”

²² Először ugyanis csak
puszta gondolat tűnik
föl elmédben, azután
erős képzelet, erre
gyönyörködés, azután
gonosz gerjedelem és
beleegyezés.

*

I/13.

²³És így lassanként teljesen bejön a gonosz ellenség, ha kezdetben nem állunk neki ellen.

I/13.

²⁴És minél tovább
késlekedik valaki
az ellenállással, annál
erőtlenebb lesz,
az ellenség pedig annál
hatalmasabb vele
szemben.

I/13.

²⁵Némelyek
megtérésük elején
szenvednek nagyobb
kísértéseket, mások
életük végén.

²⁶Egyesek egész
életükben bajlódnak.

I/13.

²⁷Néhányan gyöngé-
kísértéseket éreznek,
a bölcs és méltányos
istenti rendelkezés
szerint, amely
mérlegeli az emberek
állapotát és érdekeit
és mindent választottai
üdvösségére rendel.

I/13.

²⁸ Azért nem kell kétségbe esnünk, amikor kísértés ér, hanem annál buzgóbban könyörögjünk Istenhez, hogy minden szenvedésünkben segítsen rajtunk, aki a „kísértésekkel együtt kegyelmet is ad”, hogy azokat elviselhessük
(*1Kor 10,13*).

I/13.

²⁹Alázzuk meg tehát
lelkünket Isten keze
alatt minden
kísértésben és
háborgatásban; mert az
alázatos lelkűeket
megszabadítja és
fölmagasztalja.

I/13.

³⁰A kísértésekben és
háborgatásokban
tétetik próbára
az ember,
hogy mennyire jutott;
ezek által növekszik
érdeme
és világosabban
kitűnik erénye.

I/13.

³¹Nem nagy dolog,
ha az ember áhítatos
és buzgó, amikor nem
érez nehézséget,
de ha a háborgatás
idején türelmes,
nagy a remény
az előmenetelére.

I/13.

³²Egyeseket megőriznek a nagy kísértésektől, és a mindennapi apróságokban gyakran vérséget szenvednek; hogy megalázódva soha ne bízzanak nagy dolgokban magukban ők, akik oly apróságokban gyöngéknek bizonyultak.

I/14.
A vakmerő ítélet
kerüléséről

¹Magadra fordítsd
szemedet és óvakodj
mások cselekedeteinek
megítélésétől.

I/14.

²Mások megítélésében
az ember hiába fárad,
gyakrabban téved
és könnyen vétkezik;
de amikor önmagát
ítéli meg és rostálja,
mindig eredménnyel
fáradozik.

I/14.

³Ahogy a szívünknek
kedves valami,
gyakran úgy ítélünk
róla, mert az igaz
ítéletet a rokonszenv
miatt könnyen
elveszítjük.

I/14.

⁴Ha kívánságunk tiszta
szándéka mindig
Istenre irányulna,
nem könnyen zavarna
meg bennünket
érzékiségünk
ellenállása.

*

I/14.

⁵De gyakran valami
bennünk lappang,
vagy kívülről
is adódik, ami
bennünket is magával
ragad.

I/14.

⁶Sokan rejtetten
magukat keresik
abban, amit tesznek,
és nem tudják.

*

I/14.

⁷Látszatra jó
békeességben vannak,
amíg akaratuk
és nézetük szerint
folyznak a dolgok.

⁸De ha másként
történik, mint
kívánják, hamar
indulatosak
és szomorúak lesznek.

I/14.

⁹Az érzések
és vélemények
különbsége miatt elég
gyakran nézeteltérések
támadnak barátok
és polgártársak,
szerzetesek és áhítatos
emberek között is.

I/14.

¹⁰Régi szokást nehéz elhagyni és a maga véleményén túl senki sem szívesen hagyja vezetni magát.

*

I/14.

¹¹Ha saját eszedre és
törekvésekre jobban
támaszkodol, mint
Krisztus Jézus
engedelmességre hajlító
erejére, aligha vagy csak
későn leszel Istentől
megvilágosított emberré,
mert Isten azt kívánja,
hogy neki teljesen
alávessük magunkat és
lángoló szeretettel
emelkedjünk felül minden
racionális gondolkodáson.

I/15.
A szeretetből
származó
cselekedetéről

¹A világ semmiféle
kincséért, és senki ember
kedvéért nem szabad
rosszat cselekedni; de egy
rászoruló javára néha
szabad elhagyni
a jót, vagy más, nagyobb
jóval fölcserélni, mert
ezzel a jócselekedetet nem
rontjuk el, hanem jobbra
változik.

I/15.

²Szeretet nélkül
a külső cselekedet
semmit sem ér;
ami pedig szeretetből
származik, akármilyen
csekély
és megvetett is,
nagyon gyümölcsöző
lesz.

*

*

I/15.

³Mert Isten nem
annyira azt nézi,
hogy mennyiből
cselekedtél,
hanem inkább azt,
hogy mit tettél.

I/15.

⁴Nagyot cselekszik,
aki nagyon szeret.

I/15.

⁵Nagyot cselekszik,
aki valamit jól tesz
meg.

I/15.

⁶Jól cselekszik,
aki inkább
a közösségnek,
mint a saját akaratának
szolgál.

I/15.

⁷Gyakran szeretetnek látszik, ami inkább testiség; mert a természetes hajlandóság és tulajdon akaratunk, a jutalom reménye és kényelmünk keresése ritkán marad távol tőlünk.

I/15.

⁸Akinek igaz
és tökéletes a szeretete,
semmiben sem
önmagát, hanem
mindenben egyedül
Isten dicsőségét keresi.

*

I/15.

⁹Senkire sem
irigykedik, mert
semmiféle egyéni
örömet nem keres,
nem is magában kíván
örülni, hanem minden
jó fölött Istenben
keresi a boldogságát.

*

I/15.

¹⁰Senkinek semmi jót
nem tulajdonít, hanem
egészen Istenre hárítja,
akiből mint forrásból
származik minden
és akiben végül
minden szent örök
boldogsága nyugalmat
leli.

I/15.

¹¹Ó, ha valakiben csak szikrája volna az igaz szeretetnek, bizony érezné, hogy minden földi dolog tele van hiúsággal.

I/16.
Mások hibáinak
elviseléséről

¹Amiket az ember
önmagában vagy
másokban megjavítani
nem képes, azokat
türelemmel kell viselni
mindaddig, amíg Isten
másképp nem
rendelkezik.

*

I/16.

²Gondold meg, hogy talán jobb így a te megpróbáltatásodra és türelmedre, melyek nélkül nem szabad nagyra becsülni érdemeinket.

*

I/16.

³Az ilyen akadályok között mégis kérned kell, hogy Isten megsegítsen és amit rád bocsátott, békével tudd viselni.

I/16.

⁴Ha valaki egy vagy két intésre nem hallgat, ne vitatkozz vele, hanem hagyd Istenre, hogy legyen meg az ő akarata és dicsősége minden szolgájában, mert ő jól tudja a rosszat is jóra fordítani.

I/16.

⁵Mások hibáinak és
akármilyen
gyarlóságainak
elviselésében
türelemre törekedjél;
mert tebenned is elég
sok van, amit másnak
kell eltűrnie.

I/16.

⁶Ha magadat nem
teheted olyanná,
amilyenné szeretnéd,
hogyan kívánhatsz
mást a kedved szerint
alakítani?

I/16.

⁷Szívesen látnánk
másokat tökéletesnek,
de saját hibáinkat
meg nem javítjuk.

I/16.

⁸Azt akarjuk,
hogy másokat
keményen dorgáljanak,
de magunk nem tűrjük,
hogy minket
megfeddjenek.

I/16.

⁹Nem tetszik mások
szabados élete;
de azt nem akarjuk,
hogy megtagadják
tőlünk, amit óhajtunk.

I/16.

¹⁰Azt akarjuk,
hogy másokat szigorú
törvény alatt tartsanak,
de mi magunk sehogy
sem tőrjünk,
hogy a szabadságunkat
megszorítsák.

*

I/16.

¹¹Így tehát világos,
milyen ritkán mérünk
felebarátunknak úgy,
mint önmagunknak.

I/16.

¹²Ha mindenki
tökéletes volna,
mit szenvedhetnénk
másoktól Isten
kedvéért?

I/16.

¹³Most pedig Isten úgy
rendelte, hogy tanuljuk
meg egymás terhét
viselni, mert senki
sincs hiba nélkül,
senki sincs teher
nélkül, senki nem elég
önmagának,
senki nem elég bölcs;

*

*

I/16.

hanem egymás terhét
kell hordoznunk,
egymást kell
vigasztalnunk,
segítenünk, oktatnunk
és intenünk kell
egymást.

I/16.

¹⁴Nehézségekbe
ütközve jobban
megmutatkozik,
kiben mennyi az erény.

I/16.

¹⁵Az alkalmak nem
teszik törékennyé az
embert,
hanem megmutatják,
hogymilyen.

I/17.
A szerzetesi életről

¹Sok dologban
meg kell magadat
törnöd,
ha békében
és egyetértésben
akarsz élni másokkal.

I/17.

²Nem kis dolog
kolostorban vagy
közösségben élni,
ott panasz nélkül
megmaradni
és mindhalálig
hűségben kitartani.

³Boldog,
aki ott jól élt
és szerencsésen
bevégezte.

I/17.

⁴Ha úgy akarsz élni,
amint kell és haladni
kívánsz a jóban,
úgy tekintsd magadat,
mint számkivetett
zarándokot a földön.

I/17.

⁵Oktalanná kell lenned
Krisztusért,
ha szerzetes életet
akarsz élni.

I/17.

⁶A szerzetesi ruha és tonzúra keveset használ; hanem az erkölcs javítása és a szenvedélyek teljes megölése teszi az embert igazi szerzetessé.

I/17.

⁷Aki a szerzetben mást keres, nem csak Istent és a maga lelke üdvösségét, szorongatásnál és keserűségnél egyebet nem talál.

I/17.

⁸Nem maradhat sokáig
békeességben,
aki nem a legkisebb
és mindenkinek
alárendeltje akar lenni.

I/17.

⁹Szolgálni jöttél a
kolostorba,
nem uralkodni.

I/17.

¹⁰Tudd meg,
hogy szenvedésre
és munkára vagy
hivatva,
nem tétlenkedésre
és fecsegésre.

I/17.

¹¹Itt tehát
megpróbálják
az embert,
mint az aranyat
a kohóban.

I/17.

¹²Itt csak az maradhat
állva, aki Isten
kedvéért teljes szívből
meg akarja magát
alázni.

I/18.
A szent atyák
példájáról

¹Nézd a szent atyák
ragyogó példáját,
kikben az igazi
tökéletesség és
vallásosság tündöklött
és belátod, mily kevés,
sőt úgyszólván semmi,
amit mi cselekszünk.

I/18.

²Jaj, milyen a mi
életünk, ha a
szentekével
hasonlítjuk össze!

I/18.

³A szentek és Krisztus barátai az Úrnak szolgáltak éhen és szomjan, hidegben és ruhátlanul, munkában és fáradságban, virrasztásban és böjtölésben, imádságban és szent elmélkedésekben, üldözésekben és sok gyalázatban.

I/18.

⁴Ó, mily sok és súlyos
szorongatást
szenvedtek az
apostolok, a vértanúk,
a hitvallók, a szüzek
és mind, akik Krisztus
nyomdokait akarták
követni!

*

I/18.

⁵Mert e világban
gyűlölték az életüket,
hogy az örök életre
megmenthessék.

I/18.

⁶Ó, milyen szigorú
és lemondó életet éltek
a szent atyák
a pusztában, milyen
hosszú és nehéz
kísértéseket
szenvedtek;

*

I/18.

⁷ milyen gyakran
háborgatta őket
az ellenség,
milyen gyakori
és buzgó imádságot
ajánlottak fel Istennek;

*

I/18.

⁸milyen kemény
böjtöket tartottak.

Milyen buzgók
és lángolóak voltak
a tökéletesség útján.

*

I/18.

⁹Milyen kemény
harcot vívtak a
víciumok kiirtásában,
milyen tiszta
és egyenes szándékkal
tekintettek Istenre!

*

I/18.

¹⁰Naphosszat
dolgoztak, éjszaka
hosszasan imádkoztak,
noha munka közben
sem hagyták abba
a szívbeli imádságot.

*

I/18.

¹¹ Az egész időt
hasznosan töltötték;
¹² minden óra rövidnek
tűnt amelyet Istennel
töltöttek
és az elmélkedésnek
édes gyönyörűsége
közben
megfeledkeztek
a szükséges testi
pihenésről is.

*

I/18.

¹³Minden
gazdagságtól,
méltóságoktól,
tisztségektől,
barátaiktól
és rokonaiktól búcsút
vettek, semmit e világ
javaiból nem kívántak.

*

I/18.

¹⁴Az élet fenntartására
szükséges dolgokat is
szűkre fogták,
testüknek még a
szükségesekben is
bánkódva szolgáltak.

*

I/18.

¹⁵Szegények voltak e
világi javakban,
de igen gazdagok
kegyelemben
és erényekben.

*

I/18.

¹⁶Külsőleg
szűkölködtek,
de belül kegyelem
és isteni vigasztalás
üdítette fel őket.

*

I/18.

¹⁷Idegenek voltak
a világban,
de Istennek közeli,
meghitt barátai.

*

I/18.

¹⁸Magukat semmibe
vették, a világ
megvetette őket,
de Isten szemében
drágák és kedvesek
voltak.

*

I/18.

¹⁹Igaz alázatosságban,
egyszerű engedelmes-
ségben éltek.

Szeretetben
és béketűrésben
folytak napjaik;
azért lelkiükben
naponként
gyarapodtak és Isten
előtt nagy kegyelmet
nyertek.

*

I/18.

²⁰Példái lettek minden szerzetesnek: inkább kell készíteniük minket a jóban való haladásra, mint hogy a hanyagok indítsanak a lazulásra.

*

I/18.

²¹Ó, milyen nagy volt
minden szerzetes
lelkeseése szent
rendje alapításakor.

*

I/18.

²²Ó, milyen nagy volt az
imádság áhitata, milyen
szent versengés az
erényes
cselekedetekben; milyen
kemény fegyelem alatt
éltek, milyen nagy
engedelmesség
és tisztelet virágzott
valamennyiükben
mesterük regulája alatt.

*

I/18.

²³Hátrahagyott
nyomaik még most is
bizonyítják,
hogy valóban szent
és tökéletes emberek
voltak, akik elszántan
harcoltak és lábbal
tiporták a világot.

*

I/18.

²⁴Most pedig már azt nagy embernek tartják, aki nem szabályszegő és amit felvállalt, azt türelemesen képes elviselni.

I/18.

²⁵Ó, lanyhaságunk
és hanyagságunk,
oly hamar kifogyunk
az első buzgóságból
és már életünket is
megunjuk lazaságból
és restségből!

I/18.

²⁶Bárcsak tebelőled
véggépp ki ne aludna
az erényekre való
törekvés, aki gyakran
láttad a sok áhitatos
példáját.

I/19.

**A jó szerzetes
foglatosságairól**

¹A jó szerzetes
életének minden
erénnyel bővelkednie
kell, hogy belül is
olyan legyen,
amilyennek kifelé
látszik az emberek
előtt.

*

I/19.

²Sőt, sokkal jobbnak kell lennie belül, mint amilyenek kívül látszik, mert a mi felügyelőnk Isten, akit imádva kell tisztelnünk, bárhol vagyunk és angyali tisztaságban kell az ő szent színe előtt járnunk.

I/19.

³Minden nap meg kell újítanunk feltett jó szándékunkat és buzgóságra kell serkentenünk magunkat, mintha ma térnénk meg először és mondjuk:

⁴Uram, Istenem, segíts meg jó szándékomban és szent szolgálatodban, add, hogy még ma kezdjek tökéletesen neked szolgálni, mert semmi az, amit eddig tettem!

I/19.

⁵Elhatározásunk szerint történik a jóban való előmenetelünk és nagyon szorgalmasnak kell lennie annak, aki jól akar haladni.

I/19.

⁶Ha még az is gyakran hűtlen, akinek erős a szándéka, hogyan jár az, aki ritkán és nem erősen fogad meg valamit?

I/19.

⁷Sokféle módon
hagyunk fel jó
szándékunkkal;
de kárvallás nélkül alig
mulaszthatunk el akár
csekélységet is szokott
lelki gyakorlatainkból.

I/19.

⁸Az igazak szándéka
inkább Isten
kegyelmétől, mint a
maguk bölcsességétől
függ, azért benne
bíznak, bármihez
fognak. ⁹Mert ember
tervez, Isten végez;
nincs is az ember
hatalmában az ő útja.

I/19.

¹⁰Ha jámborságból
vagy felebarátunk
javáért olykor
elmulasztjuk szokott
gyakorlatunkat,
azt később még
könnyen pótolhatjuk.

*

I/19.

¹¹De ha unalomból
vagy hanyagságból
könnyen elhagyjuk,
elég rosszul
cselekszünk
és kárát valljuk.

I/19.

¹²Bárhogy igyekszünk is, sok dologban könnyen hibázunk.

¹³Mégis mindig valami konkrét dolgot fel kell tennünk magunkban, főképpen az ellen, amiben nagyobb akadályt tapasztalunk.

I/19.

¹⁴Külsönket és
belsőnket egyformán
meg kell vizsgálnunk
és jól rendbeszednünk,
mert mindkettő
hasznos a jóban való
előmenetelre.

I/19.

¹⁵Ha nem tudod
magadat mindig
összeszedni,
legalább néha,
legalább napjában
egyszer,
tudniillik reggel vagy
este tedd meg.

I/19.

¹⁶Reggel határozz el valamit, este vizsgáld meg, milyen voltál aznap beszédedben, cselekedetben és gondolatban; mert ezekben talán gyakran vétettél Istened és felebarátod ellen.

I/19.

¹⁷Férfiasan

fegyverkezzél föl
az ördögi gonoszságok
ellen; zabolázd meg
a torkosságot és tested
minden indulatát
könnyebben meg
fogod fékezni.

I/19.

¹⁸Soha ne légy teljesen
tétlen, hanem olvass
vagy írd, elmélkedjél
vagy imádkozzál, vagy
a közösség javára
valami hasznosat tégy.

I/19.

¹⁹A test
sanyargatásához
módjával kell
hozzáfogni és nem
egyformán kell
mindenkinek vállalnia.

I/19.

²⁰Ami nem közös gyakorlat, azt nem kell kell mások elé vinni, mert a magángyakorlatokat biztonságosabb rejtekben végezni.

*

I/19.

²¹De vigyázz,
nehogy a közös
gyakorlatokra rest,
a saját gyakorlataidban
pedig serény légy.

*

I/19.

²²Hanem végezd előbb
pontosan és hűségesen
a kötelező és rád rótt
gyakorlatokat,
aztán ha van időd
hozzá, áhítatod szerint
téggy eleget magadnak.

I/19.

²³Nem minden
gyakorlat való
mindenkinek,
hanem az egyiknek ez,
a másiknak az
alkalmasabb.

*

I/19.

²⁴Sőt az időknek
megfelelően más-más
gyakorlathoz van
kedvünk, mert némely
dolognak ünnepe napon
érezzük jobb ízét,
másnak pedig
hétköznapiakon.

I/19.

²⁵Más gyakorlatokra van szükségünk kísértések idején, másra, amikor békés és nyugodt a lelkünk.

I/19.

²⁶Másra gondolunk,
amikor szomorúak
vagyunk, és ismét
másra, amikor az
Úrban örvendezünk.

I/19.

²⁷A fő ünnepek
környékén meg kell
újítanunk jó
gyakorlatainkat és a
szentek közbenjárását
nagyobb buzgósággal
kell kérnünk.

I/19.

²⁸Ünnepről-ünnepre
úgy kell
elhatározásokat
tennünk, mintha akkor
távoznánk ebből
a világból
és megérkeznénk
az örök ünnepre.

I/19.

²⁹A szent napokra
gondosabban kell
készülnünk,
áhítatosabbnak kell
lennünk,
kötelességeinket
pontosabban kell
teljesítenünk, mintha
Istentől hamarosan
megkapnánk
fáradságunk jutalmát.

*

I/19.

³⁰Ha pedig ez elmarad,
higgyük el, hogy még
nem vagyunk készen és
méltatlanok vagyunk
arra a nagy dicsőségre,
amely
a meghatározott időben
meg fog nyilvánulni
rajtunk; és törekedjünk
jobban felkészülni
a halálunkra.

I/19.

³¹Boldog az a szolga –
mondja Szent Lukács
evangélista –, akit ura
virrasztva talál,
amikor megjön.
Bizony mondom
nektek,
minden java fölé
fogja őt állítani.

I/20.

**A magány és a csend
szeretetről**

¹Keress alkalmas időt
a magadbaszállásra
és Isten
jótéteményeiről
gyakran gondolkodjál.

I/20.

²Hagyd el az érdekes dolgokat; olyan könyveket olvass, melyek inkább töredelmességet ébresztenek mint szórakoztatnak.

I/20.

³Ha tartózkodol
a felesleges
beszélgetésektől
és haszontalan
látogatásoktól,
az újdonságok és hírek
hallásától, elegendő
és alkalmas időt fogsz
találni
a jó elmélkedésekre.

I/20.

⁴A legnagyobb
szentek, ha csak
tehették, kerülték
az emberekkel való
társalkodást
és rejtekben szolgáltak
Istennek.

*

I/20.

⁵Valaki azt mondta:
Valahányszor emberek
között voltam,
kárvallott emberként
tértem vissza.

⁶Ezt gyakran
tapasztaljuk,
amikor sokáig
csevegünk.

I/20.

⁷Könnyebb teljesen
csendben maradni,
mint a beszédben
mértéket tartani.

I/20.

⁸Könnyebb otthon
rejtve lenni,
mint odakinn magadat
kellően megőrizni.

I/20.

⁹Aki tehát a belső és lelki dolgokhoz el akar jutni, annak Jézussal ki kell tértie a sokaság elől.

I/20.

¹⁰Csak az mutatkozhat
biztonságosan,
aki szívesen rejtőzik.

I/20.

¹¹Csak az beszélhet
biztonságosan,
aki szívesen hallgat.

I/20.

¹²Csak az lehet
biztonságosan másnak
előljárója,
aki szívesen van
alárendelt állapotban.

I/20.

¹³Csak az parancsolhat
biztonságosan,
aki jól megtanult
engedelmeskedni.

I/20.

¹⁴Csak az örvendezhet
biztonságosan,
aki a jó lelkiismeret
bizonyságát érzi
magában.

I/20.

¹⁵A szentek biztonsága mindig telve volt Isten félelmével: nem is lankadtak szorgalmukban és alázatosságukban amiatt, hogy nagy erényekben és Isten kegyelmében tündököltek.

I/20.

¹⁶A gonoszok
biztonsága pedig
kevélységből és
vakmerőségből ered
és önmaguk
megcsalásában
végződik.

I/20.

¹⁷Soha teljes
biztonságot ne ígérj
magadnak,
míg e világon élsz még
ha jó szerzetesnek
és áhítatos remetének
látszol is.

I/20.

¹⁸Sokszor nagyobb
veszedelemben
forogtak a magukban
való bizakodás miatt
azok, akiket jobbnak
tartottak az emberek.

I/20.

¹⁹ Azért sokaknak hasznosabb, hogy nem teljesen szabadok a kísértésektől, hanem gyakran érik őket támadások, nehogy túlságosan biztonságban érezzék magukat, gőgössé ne váljanak, se külső vigasztalásokat ne keressenek.

I/20.

²⁰Ó, milyen jó volna
annak a lelkiismerete,
aki e világgal soha
nem foglalkozna
és múlandó örömet
sohasem keresne!

I/20.

²¹Ó, milyen nagy
békében
és nyugalomban élne,
aki minden
haszontalan gondot
elhagyna, csak üdvös
és isteni dolgokról
gondolkodna,
és minden reményét
Istenbe helyezné!

I/20.

²²Senki sem méltó
a mennyei
vigasztalásra,
aki szorgalmasan
nem gyakorolta
a szívbeli
töredelmességet.

I/20.

²³Ha szívbéli
töredelmességet
kívánsz, menj be
szíved rejtekébe,
rekeszd ki a világ zaját
miként írva van:
Nyugvóhelyeteken
bánjátok meg
bűneiteket.

I/20.

²⁴A cellában
megtalálod azt,
amit odakinn gyakran
elveszítesz.

I/20.

²⁵ Az állandóan lakott
cella megédesedik,
a rosszul őrzött
unalmat kelt.

I/20.

²⁶Ha megtérésed
kezdetén jól belakod
a celládat
és vigyázol rá,
később szeretett
barátod és legdrágább
vigasztalásod lesz.

I/20.

²⁷Hallgatásban
és csöndben növekszik
az áhítatos lélek,
és megtanulja
a Szentírás rejtett
titkait;

*

I/20.

²⁸ megtalálja benne
a könnyeket,
melyekben minden
éjjel megmosdik
és tisztul, hogy annál
bizalmasabb lehessen
Teremtőjével, minél
távolabb van a világ
zajától.

I/20.

²⁹Aki tehát elvonja magát ismerőseitől és barátaitól, ahhoz Isten közelít szent angyalaival.

I/20.

³⁰Jobb rejtekben
maradni és magadra
gondot viselni,
mint magadat
elhanyagolva csodákat
művelni.

I/20.

³¹Dicséretes dolog
a szerzetesben,
ha ritkán jár ki,
kerüli a nyilvánosságot
és nem szívesen látja
az embereket.

I/20.

³²Mit akarsz látni;
azt ami nem lehet
a tiéd?

„Elmúlik e világ
és az ő kívánsága”
(1Jn 2,17).

I/20.

³³ Az érzéki vágyak
sétálására késztetnek,
de miután az óra
elmúlt, mi mást hozol
magaddal mint
lelkiismereted terhét és
szíved szétszórtságát?

I/20.

³⁴A vidám kimenetel
gyakran szomorú
hazajövetellel
végződik,
és a víg esti virrasztás
szomorúvá teszi
a reggelt.

I/20.

³⁵Így minden testi
öröm hizelegve jön be,
de a végén mardos
és elpusztít.

I/20.

³⁶Mit láthatsz másutt,
amit itt nem látnál?

³⁷Íme az ég, a föld
és a többi elemek,
hiszen ezekből van
alkotva minden
teremtmény.

I/20.

³⁸Mit láthatsz másutt,
ami sokáig állandó
a Nap alatt?

³⁹Azt hiszed, hogy
talán kielégít; de azt
sohasem éred el.

I/20.

⁴⁰Ha minden
a szemed előtt van is,
mi volna ez egyéb,
mint hiú látomás?

I/20.

⁴¹Emeld föl szemedet
Istenhez a magas
mennybe és könyörögj
bűneid és mulasztásaid
bocsánatáért.

I/20.

⁴²Hagyd a hiúságokat
a hiúknak,
te pedig arra ügyelj,
amit neked Isten
parancsol.

I/20.

⁴³Zárd be magadra
az ajtót
és hívd magadhoz
Jézust,
a te szerelmesedet.

I/20.

⁴⁴Maradj vele
a celládban,
mert másutt nem
találsz ilyen békét.

I/20.

⁴⁵Ha nem mentél volna
ki, híreket sem
hallottál volna,
nagyobb lelki békében
maradtál volna.

I/20.

⁴⁶Ha olykor élvezed,
hogy valahonnan
ujdonságokat hallasz,
el kell viselned szíved
nyugtalanságát.

I/21.
A szívbeli
töredelmességről

¹Ha haladni akarsz,
őrizd meg magadat
Isten félelmében és ne
akarj nagyon szabad
lenni, hanem fegyelem
alatt tartsd minden
érzékedet és ne add
magadat balga
vígságra.

I/21.

²Szívbeli
töredelmességre szánd
el magadat
és megtalálod az igaz
áhitatosságot.

I/21.

³Sokféle jót tár fel
a töredelmesség,
amit az oldottság
hamar el szokott
veszíteni.

I/21.

⁴Csoda, hogy az ember
egyáltalán tökéletesen
örülhet ebben az
életben,
ha számkivetett sorsát
és lelkének sok
veszedelmét
meggondolja
és szívére veszi.

I/21.

⁵Szívünknek
könnyelműsége és
hibáink elhanyagolása
miatt nem érezzük
lelkünk fájdalmait,
és sokszor feleslegesen
nevetünk,
amikor inkább sírnunk
kellene.

I/21.

⁶Nincs igazi
szabadság,
sem tökéletes öröm,
csak az istenfélelemtől
kísért jó
lelkiismeretben.

I/21.

⁷Boldog, aki
megválhat minden
szórakoztató
akadálytól
és a szent
töredelmesség
egységében
összeszedheti magát.

I/21.

⁸Boldog, aki elúzi
magától mindazt,
ami lelkiismeretét
bemocskolhatná
és megterhelhetné.

I/21.

⁹Férfiasan harcolj,
a megszokást
megszokás győzi le.

I/21.

¹⁰Ha el tudod engedni
az embereket,
ők is hagyják majd,
hogy a magad dolgát
tett.

I/21.

¹¹Ne vond magadhoz
mások dolgait,
és a nagyobbak
ügyeibe ne avatkozzál!

I/21.

¹²A szemed elsősorban
önmagadon legyen,
s főleg a neked kedves
embereknél magadat
intsd meg először.

I/21.

¹³Ha az emberek nem kedvelnek, amiatt ne szomorkodj;
hanem azt sajnáld,
hogy nem elég
rendesen és óvatosan
viseled magad, amint
Isten szolgájához
és áhítatos
szerzeteshez illik.

I/21.

¹⁴Hasznosabb
és gyakran
biztonságosabb,
ha az embernek nincs
sok vigasztalása ebben
az életben,
főképpen pedig
testi vigasztalása.

I/21.

¹⁵Ha nincs,
vagy csak ritkábban
van isteni
vigasztalásunk,
az a magunk vétke;
mert nem keressük
a szív töredelmességét,
sem a külső,
hiú vigasztalásokat
nem vetjük meg
teljesen.

I/21.

¹⁶Ismerd el,
hogy méltatlan vagy
az isteni vigasztalásra,
sőt inkább méltó
sok háborgatásra.

I/21.

¹⁷Amikor az ember
teljesen megtört,
akkor nehéz és keserű
neki az egész világ.

I/21.

¹⁸A jó ember elég okot talál a bánkódásra és a sírásra.

¹⁹Akár magára tekint, akár felebarátjára gondol, tudja, hogy senki sem él e világon háborgatások nélkül.

²⁰És minél komolyabban szemügyre veszi magát, annál jobban kesereg.

I/21.

²¹A bánatnak és a szív
töredelmének tárgya
a bűneink
és viciumaink,
amelyekben
úgy el vagyunk
merülve, hogy a
mennyei dolgokról
elmélkedni ritkán
vagyunk képesek.

I/21.

²²Ha gyakrabban
gondolkoznál
a halálodról, mint
hosszú életedről,
kétségkívül serényebb
volnál a javulásban.

I/21.

²³Ha a pokolnak
vagy a tisztítótűznek
bekövetkező kínjait is
szivedben
megfontolnád,
úgy hiszem, minden
munkát és fájdalmat
szívesen elviselnél és
semmi szigorúságtól
sem rettegnél.

*

I/21.

²⁴De mivel ezek nem
hatnak szívünkre
és a kellemes dolgokat
még szeretjük,
azért maradunk
hidegek és nagyon
lusták.

I/21.

²⁵Sokszor a lélek
elégtelensége az oka,
hogy a nyomorult test
oly könnyen
követelőzik.

I/21.

²⁶Könyörögj azért
alázatosan Istenhez,
adja meg neked
a töredelmesség lelkét
és mondd a prófétával:
„Etess engem
a könnyek kenyerével
és italul adj könnyeket
mértékkel.”

I/22.
Az emberi
nyomorúság
szemléléséről

¹Bárhon vagy
és akárhová fordulsz,
nyomorult vagy,
ha Istenhez nem
folyamodol.

I/22.

²Mit zúgolódsz,
hogy nem történik
valami kedved
és akaratod szerint?

I/22.

³Ki az, akinek minden
kívánsága kedve
szerint telik?
Sem én, sem te,
sem más ember
a föld színén.

I/22.

⁴Nincs e világon senki
háborgatás
és szorongatás nélkül,
sem király, sem pápa.

I/22.

⁵Kinek van jobb dolga? Bizonyára annak, aki Istenért valamit szenvedni tud.

I/22.

⁶Sok gyöngé és gyarló
azt mondja:
íme, milyen jó élete
van annak az
embernek;
mily gazdag,
mily nagy úr,
mily hatalmas,
mily tekintélyes!

I/22.

⁷Tekints csak
a mennyei javakra,
s meglátod, hogy mind
e mulandó javak
semmik,
igen bizonytalanok,
sőt inkább terhesek;
mert gond és félelem
nélkül nem
bírtokolhatók.

I/22.

⁸Nem boldogság
az embernek bőséggel
birtokolni mulandókat;
mert elég neki
az arany középút.

I/22.

⁹Valójában
nyomorúság
a földön élni.

I/22.

¹⁰Minél inkább lelki
akar lenni az ember,
annál keserűbb neki
a jelen élet,
mert jobban érzi
és világosabban látja
az emberi romlottság
fogyatkozásait.

I/22.

¹¹Mert enni, inni,
aludni és ébren lenni,
fáradni és a természet
egyéb szükségeinek
magát alávetni,
valóban nagy
nyomorúság és
fájdalom a lelki
embernek, aki szívesen
lenne teljesen
független és szabad
minden büntől.

I/22.

¹²A belső embert
nagyon megterhelik
a testi szükségletek
ebben a világban.

¹³Ezért a próféta
áhitattal kéri,
hogy szabadulhasson
az efféléktől,
mondván:
„A szükségleteimből
ragadj ki engem,
Uram.”

*

I/22.

¹⁴De jaj azoknak,
akik nem ismerik
nyomorúságukat;
s még inkább jaj
azoknak, akik szeretik
ezt a nyomorúságot,
ezt a romlandó életet!

*

I/22.

¹⁵Mert annyira
ragaszkodnak ehhez
az élethez, bár
a legszükségesebbeket
is munkájukkal,
sőt koldulással alig
tudják megszerezni,
hogy ha tehetnék,
mindig itt élnének
és Isten országával
mit sem törődnének.

I/22.

¹⁶Ó, esztelen
és hitetlen szívűek,
akik annyira
elmerülnek a földi
dolgokban,
hogy csak a testiek
ízlenek nekik!

¹⁷De szegények,
végül komolyan látni
fogják, mily hitvány
és semmi volt az,
amit szerettek.

I/22.

¹⁸Isten szentjei és
Krisztus áhítatos
barátai nem arra
ügyeltek, ami a testnek
kedves, sem arra, ami
ebben az időben
csillog; hanem minden
reményük és
igyekezetük a mennyei
javak után sóhajtott.

*

I/22.

¹⁹Minden vágyuk
oda föl, a maradandó
és láthatatlan javakra
irányult,
nehogy a látható
dolgok szeretete
a mélybe vonja őket.

I/22.

²⁰Testvér, ne veszítsd el a lelki előmenetelre való bizodalmat: még van időd és órád.

I/22.

²¹Miért akarod
elnapolni
szándékodat? Kelj föl
és tüstént fogj hozzá és
mondd:

Most van a cselekvés
ideje, most van a harc
ideje, itt az alkalmas
idő a megjavulásra.

I/22.

²²Amikor bajod van,
és háborgatás ér,
akkor van az
érdemszerzés ideje.

I/22.

²³Tűzön és vízen kell
átmenned,
mielőtt enyhületre
jutnál.

I/22.

²⁴Ha erőt nem veszel
magadon, víciumaidat
le nem győzöd.

I/22.

²⁵Amíg ezt a gyarló
testet viseljük,
bűn nélkül nem
lehetünk, sem unalom
és fájdalom nélkül
nem élhetünk.

I/22.

²⁶Szívesen
megszabadulnánk
minden
nyomorúságunktól;
de mivel a bűn által
elveszítettük
az ártatlanságot,
az igaz boldogságot is
elveszítettük.

*

I/22.

²⁷Ezért kell
türelmeseknek lennünk
és várni Isten
irgalmasságát,
míg elmúlik e
gonoszság
és a halandóságot
elnyeli az élet.

I/22.

²⁸Ó, milyen nagy
az emberi törékenység,
mely mindig hajlandó
a viciumokra!

I/22.

²⁹Ma meggyónod
bűneidet, holnap újra
elköveted
a meggyóntakat.

I/22.

³⁰Most ígéred,
hogy óvatos leszel
és egy óra múlva
úgy teszel,
mintha semmit sem
ígértél volna.

I/22.

³¹Tehát méltán
alázkodhatunk meg
és soha nagyra nem
tarthatjuk magunkat,
mert oly gyarlók
és állhatatlanok
vagyunk.

I/22.

³²Hamar

el is veszíthetjük
hanyagságunkkal azt,
amihez sok
fáradtsággal éppen csak
hozzájutottunk
kegyelemből.

I/22.

³³Mi lesz belőlünk
a végén, ha oly korán
elhagyjuk magunkat?

I/22.

³⁴Jaj nekünk, ha úgy
akarunk lepihenni
most, mintha már
békesség és biztonság
volna, holott az igazi
életszentségnek még
a nyomai sem
látszanak
magatartásunkon.

I/22.

³⁵Bizony, nagyon
szükségünk volna rá,
hogy újra mint jó
novíciusokat
oktatnának
az erkölcsös életre;
talán még volna
reményünk a javulásra
és nagyobb lelki
előmenetelre.

I/23.
Elmélkedés a halálról

¹Nagyon hamar
megtörténik veled
ez az esemény;
láss másként,
hogyan viseld magad.

I/23.

²Az ember ma van,
és holnap nincs sehol.

³Mikor pedig elviszik
a szemek elől,
az elméből is hamar
eltűnik.

I/23.

⁴Ó, emberi szív
ostobasága és
keménysége,
hogy csak
a jelenvalókról
gondolkodik
és a jövővel jobban
nem törődik.

I/23.

⁵Minden tettebben
és gondolatban
úgy kellene
viselkedned,
mintha még ma
meg kellene halnod.

I/23.

⁶Ha jó volna
a lelkiismereted,
nem nagyon félnél
a haláltól.

I/23.

⁷Jobb volna a bűntől
óvakodni,
mint futni a halál elől.

I/23.

⁸Ha ma nem vagy
készen,
hogyan leszel készen
holnap?

I/23.

⁹A holnapi nap
bizonytalan
és honnan tudod,
hogy lesz-e holnapod?

I/23.

¹⁰Mit használ sokáig
élni, ha oly keveset
javulunk?

I/23.

¹¹Jaj, a hosszú élet nem
mindig javít,
hanem gyakran csak
szaporítja a vétket.

I/23.

¹²Bárcsak egy napig
jól viseltük volna
magunkat e világon!

I/23.

¹³Sokan években
számlálják
megtérésüket,
de gyakran kevés
a javulás gyümölcse.

I/23.

¹⁴Ha rettenetes dolog
meghalni, talán még
veszedelmesebb
hosszan élni.

I/23.

¹⁵Boldog, aki halála
óráját mindig szem
előtt tartja és naponta
készül a meghalásra.

I/23.

¹⁶Ha láttál valaha
embert meghalni,
gondold meg,
hogy ugyanazon az
úton te is átmégy.

I/23.

¹⁷Ha reggel van,
gondolj arra, hogy az
estét nem éred meg.

¹⁸Ha pedig este van, ne
merd magadnak ígérni
a reggelt.

¹⁹Tehát mindig légy
készen, és úgy élj,
hogy a halál soha ne
találjon készületlenül.

I/23.

²⁰Sokan halnak meg
hirtelenül és
váratlanul,
mert „amelyik órában
nem gondoljuk, eljön
az Emberfia”
(Mt 24,42).

I/23.

²¹ Amikor az az utolsó
óra eljön,
egészen másképp
kezdesz majd ítélni
teljes lefolyt életedről
és nagyon megbánod,
hogy olyan hanyag
és lusta voltál.

I/23.

²²Milyen boldog
és okos az,
aki életében olyan
igyekszik lenni,
amilyennek halála
óráján taláztatni kíván.

I/23.

²³Nagy bizalmat ad
a boldog kimúlásra
e világ tökéletes
megvetése,
az erényekben való
előmenetel buzgó
kívánása, a fegyelem
szeretete, a bűnbánat
vesződsége,

*

*

I/23.

a készséges
engedelmesség,
önmagunk
megtagadása
és Krisztus szerelméért
minden viszontagság
elviselése.

I/23.

²⁴Amíg egészséges
vagy, sok jót tehetsz;
de ha megbetegszel,
nem tudom,
mit tehetsz.

I/23.

²⁵Kevesen javulnak
meg a betegségtől;
ugyanígy, akik sokat
vándorolnak, ritkán
válnak szentté.

I/23.

²⁶Ne bízzál
a barátokban
és a rokonokban,
sem üdvösséged ügyét
ne halogasd,
mert az emberek
hamarább
megfeledkeznek rólad,
mint hinnéd.

I/23.

²⁷Jobb most nagy
serényen előrelátni
és valami jót előre
küldeni,
mint mások
segítségében remélni.

I/23.

²⁸Ha most magad nem
gondoskodik
magadról,
kinek lesz gondja rád
a jövőben?

I/23.

²⁹Most igen drága
az idő, most van
„az üdvösség napja,
most van
az alkalmas idő”
(*2Kor 6,2*).

*

I/23.

³⁰De jaj,

hogy nem jobban
töltöd ezt az időt,
amelyben érdemeket
szerezhetsz,
hogy örökre
boldogan élj.

I/23.

³¹Eljön az idő,
amikor a javulásra
egy napot vagy egy
órát kívánsz;
de nem tudom,
megkapod-e?

I/23.

³²Nos hát drágám,
mily nagy
veszedelemből
menekülhetsz ki,
mily nagy félelemtől
szabadulhatsz meg,
ha most istenfélő vagy
és gondolsz a halálra.

I/23.

³³Most igyekezz úgy
élni, hogy halálod
óráján inkább örülhess
mint félj.

³⁴Most tanulj meghalni
e világnak, hogy akkor
élni kezdj Krisztussal.

*

I/23.

³⁵Most tanulj megvetni
mindent, hogy akkor
szabadon mehess
Krisztushoz.

³⁶Most fenyítsd
testedet vezekléssel,
hogy akkor nyugodtan
bizakodhass.

I/23.

³⁷Ó, esztelen, miért
ígérsz magadnak
hosszú életet,
amikor egyetlen napod
sincs biztonságban?

I/23.

³⁸Mily sokan
csalatkoztak
és váratlanul költöztek
el ebből az életből.

I/23.

³⁹Hányszor hallottál olyan eseteket, hogy ez kard által esett el, az vízbefúlt, ez a nyakát törte, az evés közben halt meg; amannak játék közben lett vége; ki tűz, ki fegyver által, ki döghalál, ki rabló által veszett el.

*

I/23.

⁴⁰Így mindenek vége
a halál, és az ember
élete gyorsan eltűnik
mint az árnyék.

I/23.

⁴¹Ki fog megemlékezni
rólad halálod után,
vagy ki imádkozik
majd érted?

I/23.

⁴²Rajta, drágám, most
tedd meg, amit tehetsz,
mert nem tudod,
mikor halsz meg,
s azt sem tudod mi
következik a halálod
után.

I/23.

⁴³ Amíg időd van,
gyűjts magadnak
fogyhatatlan
gazdagságot.

I/23.

⁴⁴Üdvösségeden kívül
semmivel se gondolj,
csak ami Istené,
azokkal törődjél.

I/23.

⁴⁵Most „szerezz barátokat” a szenteket tisztelve és követve cselekedeteiket, hogy amikor eltávozol ebből a világból, „befogadjanak az örökkévaló hajlékokba”
(Lk 16,9).

I/23.

⁴⁶Zarándoknak
és jövevénynek
tekintsd magadat
e földön,
mint akinek
semmi köze sincs
e világ dolgaihoz.

I/23.

⁴⁷Szabadnak
és mindenkor Istenhez
fölemelve őrizd
a szívedet,
mert „itt nincs
maradandó városod”
(*Zsid 13,14*).

I/23.

⁴⁸Oda fel küldd
mindennapi
imádságaidat
és sóhajtásaidat
könnyeiddel együtt,
hogy a halál után
a lelked boldogan
mehessen át Istenhez.
Amen.

I/24.

Az ítéletről és a bűnök büntetéséről

¹Minden dolгодban
tartsd szemed előtt a
véget, s hogy hogyan
állsz majd a szigorú bíró
előtt, kinél semmit nem
lehet eltitkolni, kit
ajándékkal nem lehet
megengesztelni, ki
semmi mentségnek
helyet nem ad, hanem
igazságosan fog ítélni.

I/24.

²Ó, szerencsétlen és
oktalan bűnös, mit
fogsz felelni Istennek,
aki minden
gonoszságodat ismeri,
holott olykor a haragra
gyúlt ember arcától
is rettegsz?

I/24.

³Miért nem készülsz
az ítélet napjára,
melyen senki nem
mentegethet, sem meg
nem oltalmazhat,
hanem mindenki elég
terhe lesz önmagának?

I/24.

⁴Most még
gyümölcsöző
a fáradságod,
kedves a sírásod,
meghallgatják
a fohászokodat,
bánkódásod elégtételt
nyújt és tisztogat.

I/24.

⁵Nagy és üdvös
tisztítótüze van
a türelmes embernek,
aki, ha jogtalanság éri,
inkább bánkódik
ellensége rosszasa,
mint saját sérelme
miatt;

*

I/24.

⁶aki ellenségeiért
szívesen imádkozik
és szívből megbocsátja
a vétkeket; aki nem
késik mástól
bocsánatot kérni;
aki hajlandóbb
a könyörületességre,
mint a bosszúállásra;

*

I/24.

⁷aki gyakran erőt vesz
önmagán és azon
igyekszik, hogy testét
a léleknek egészen
alávesse.

I/24.

⁸Jobb most
megtisztulnunk
a bűntől
és a viciumokat
nyesegetnünk,
mint a tisztulást
a másvilágra
halogatnunk.

I/24.

⁹Valójában magunkat
szedjük rá a testünk
iránti rendetlen
szeretettel.

I/24.

¹⁰Mi egyebet fog
emészteni az a tűz,
ha nem a bűneidet?

I/24.

¹¹Minél inkább
kedvezel most
magadnak és követed
testedet, annál
keményebben lakolsz
érte és több égetnivalót
gyűjtesz.

I/24.

¹²Amikben az ember
vétett, azokban
súlyosan bűnhődik.

I/24.

¹³A kárhozatban
a lustákat tüzes
öszökékkal döfködik,
a torkosokat szörnyű
éhséggel
és szomjúsággal
kínozzák.

*

I/24.

¹⁴Ott a bujákat, a testi
gyönyörűség rabjait
lángoló szurokkal
és bűdös kénkövel
öntözik, az irigyek
fájdalmukban mint
dühös ebek vonítanak.

*

I/24.

¹⁵Nincs az a viciium,
amelynek nem volna
saját gyötrelme.

*

I/24.

¹⁶Ott a kevélyeket
nagy gyalázat éri,
a fősvényeket
a legszomorúbb
szegénység
szorongatja.

*

I/24.

¹⁷Ott a kínokban
gyötrelmesebb lesz
egy óra,
mint itt száz esztendő
a legszigorúbb
vezeklésben.

*

I/24.

¹⁸Ott a kárhozottaknak
nincs nyugodalmuk,
semmi vigasztalásuk;
itt legalább néha
szünete van
a fáradságnak
és jóakaróink
vigasztalásaitól
felüdülünk.

I/24.

¹⁹Most aggódjál tehát,
most bánd meg
bűneidet, hogy az ítélet
napján biztonságban
lehess a megdicsőült
szentekkel.

*

I/24.

²⁰Mert akkor az igazak
nagy szilárdsággal
állnak azokkal
szemben,
akik szorongatták
és elnyomták őket.

*

I/24.

²¹Akkor föláll
és ítéletet mond az,
aki most alázatosan
az emberek ítélete
alá veti magát.

*

I/24.

²²Akkor nagy bizodalma lesz a szegénynek és alázatosnak, és retteg mindentől a felfuvalkodott ember.

*

I/24.

²³Akkor kinyilvánul,
hogy igazán az volt
bölcse e világon,
aki Krisztusért bolond
és megvetett akart
lenni.

*

I/24.

²⁴Akkor tetszeni fog
minden türelemmel
viselt baj, és minden
álnokság befogja
a száját.

*

I/24.

²⁵Akkor örvendezik
majd minden áhítatos
lélek, és kesereg
minden vallástalan.

²⁶Sokkal jobban
ujjong majd
a megsanyargatott test,
mintha mindenkor
kedvére dédelgették
volna.

*

I/24.

²⁷ Akkor fényessé
változik az ócska
köntös és
elhomályosodik a
fényes öltözet.

²⁸ Akkor dicséretesebb
lesz a szegényes
hajlék, mint az aranyos
palota.

*

I/24.

²⁹ Akkor hasznosabb lesz az állhatatos béketűrés, mint az egész világ hatalma.

³⁰ Akkor nagyobb dicsérete lesz az egyszerű engedelmességnek, mint minden evilági ravaszságnak.

*

I/24.

³¹ Akkor jobban örül
majd a tiszta és jó
lelkiismeret, mint a
tudós bölcselkedés.

³² Akkor többet ér a
gazdagság megvetése,
mint a föld fiainak
minden kincse.

*

I/24.

³³ Akkor jobban
vigasztalódsz az
áhíthatos imádság miatt,
mint a jóízű
lakomáktól.

³⁴ Akkor nagyobb
örömed lesz a
megőrzött
hallgatásból, mint a
hosszú csevegésből.

*

I/24.

³⁵ Akkor többet érnek
majd a szent
cselekedetek, mint a
sok szép beszéd.

³⁶ Akkor jobban tetszik
majd a szigorú élet és
kemény vezeklés, mint
minden földi
gyönyörűség.

I/24.

³⁷Tanulj most egy keveset szenvedni, hogy akkor a súlyosabbaktól megszabadulhass.

I/24.

³⁸Itt próbáld meg
előbb, később mire
leszel képes.

I/24.

³⁹Ha most oly keveset
bírsz szenvedni,
miképp viseled el majd
az örökkévaló kínokat?

I/24.

⁴⁰Ha most egy kis
szenvedés
oly türelmetlenné tesz,
mit vált ki majd
a pokol tűze?

I/24.

⁴¹Íme, valóban nem
lehet két örömed:
e világon is
gyönyörűségben élni
és azután Krisztussal is
uralkodni.

I/24.

⁴²Ha mind e mai napig mindig tiszteletben és gyönyörűségben éltél volna is, mi hasznod belőle, ha e pillanatban meg kellene halnod?

I/24.

⁴³Tehát Isten
szereteten és hű
szolgálatán kívül
minden csak hiúság.

I/24.

⁴⁴Aki ugyanis teljes szívből szereti Istent az sem haláltól, sem kínoktól, sem ítélettől, sem pokoltól nem fél; mivel a tökéletes szeretet biztonságos utat nyit Istenhez.

I/24.

⁴⁵Akinek pedig még mindig gyönyörűségeteliek a bűnökben, nem csoda, ha retteg a haláltól és ítélettől.

I/24.

⁴⁶Mindazonáltal jó,
hogy ha a tiszta
szeretet nem tart vissza
a gonosztól, legalább a
pokol félelme tartson
féken.

I/24.

⁴⁷Aki pedig Isten félelmét megveti, nem lehet sokáig állhatatos a jóban, hanem nagyon hamar az ördög törébe esik.

I/25.

Egész életünk buzgó megjavításáról

¹Légy éber és szorgalmas Isten szolgálatában és gondold meg gyakran, miért jöttél és miért hagytad el a világot?

²Nemde azért, hogy Istennek élj és lelki emberré válj?

I/25.

³Buzdulj föl tehát a
jóban való haladásra,
mert rövidesen
elnyered fáradalmaid
jutalmát; és nem lesz
többé félelem vagy
fájdalom a
határaidban.

I/25.

⁴Most fáradni fogsz
egy keveset, de nagy
nyugalmat, sőt
örökkévaló örömet
fogsz találni.

I/25.

⁵Ha te hűséges és
buzgó maradsz a
szolgálatban,
kétséggkívül Isten is hű
és bőkezű lesz a
jutalmazásban.

I/25.

⁶Remélned kell, hogy elnyered a győzelmi pálmát; de biztonságot ne keress, nehogy ellanyhulj vagy elbizakodjál.

I/25.

⁷Amikor valaki
gyakran félelem és
reménység között
hányódott, egy ízben
szomorúságtól
elgyötörve a
templomban az oltár
előtt leborult, és
imádság közben ezt
mondogatta magában:

*

*

I/25.

⁸ „Ó, ha tudnám, vajon állhatatos maradok-e?”

És mindjárt hallotta bensejében Isten feleletét: „Ha tudnád, mit tennél? Tedd meg most, amit akkor tennél és biztonságban leszel!”

*

I/25.

⁹Azonnal
megvigasztalódva és
megerősödve Isten
akarataira bízta magát
és megszűnt
szorongató hányódása.

*

I/25.

¹⁰Nem is akarta már kíváncsian kutatni, mi történik vele, hanem inkább azt törekedett megtudni, mi Isten kedves és tökéletes akarata minden jónak elkezdésében és végzésében.

I/25.

¹¹ „Bízzál az Úrban és
jót cselekedjél –
mondja a próféta –,
lakjál a földön és
táplálkozzál
gyümölcsseivel”
(*Zsolt 36,3*).

I/25.

¹²Egy dolog tart vissza
sok embert az
előmeneteltől és a
buzgó javulástól: a
nehézségtől való
borzadás, vagyis a harc
fáradalmai.

I/25.

¹³Márpedig azok haladnak legjobban előre az erényekben, akik annál férfiasabban törekszenek legyőzni, minél nehezebb és ellentétesebb számukra valami.

I/25.

¹⁴Mert abban halad az ember jobban előre és nyer bővebb kegyelmet, amiben önmagát jobban legyőzi és lélekben inkább megtagadja.

I/25.

¹⁵Nem mindenkinek
kell ugyanannyit
legyőznie és kiirtania.

¹⁶A szorgalmas küzdő
azonban, ha több a
szenvedélye, jobban
halad, mint más, jó
természetű, de az
erényekben kevésbé
buzgó.

I/25.

¹⁷Főképp kettő segít nagy javulásra: ha erélyesen visszafogjuk magunkat attól, amire vétkeesen hajlik a természetünk; és ha buzgón törekszünk a jó megszerzésére, amire nagyobb szükségünk van.

I/25.

¹⁸Azt is buzgóbban
törekedjél kerülni és
legyőzni, amit
másokban rosszállani
szoktál.

I/25.

¹⁹Mindent fordíts a
hasznodra: ha jó példát
látsz, vagy hallasz,
követésére buzdulj.

²⁰Ha pedig valami
feddeni valót látsz,
óvakodjál, hogy el ne
kövesd ugyanazt, vagy
ha elkövetted, minél
hamarabb jobbítsd
meg magadat.

I/25.

²¹ Amint a te szemed
másokat vizsgál, úgy
figyelnek reád is
mások.

I/25.

²²Ó, mily öröm és
gyönyörűség buzgó,
áhítatos, jó erkölcsű és
fegyelem alatt élő
testvéreket látni!

I/25.

²³Mily szomorú és fájdalom olyanokat látni, akik rendetlenül élnek, és amire hivatva vannak, azt nem gyakorolják.

I/25.

²⁴Ó, mily káros, ha
hivatásunk
kötelességeit
elhanyagoljuk és arra
hajlunk, ami nem a mi
dolgunk.

I/25.

²⁵Emlékezzél föltett
szándékodra és állítsd
szemed elé a
Megfeszített képét.

I/25.

²⁶Van miért pirulnod,
ha Krisztus Jézus életét
tekinted, hogy
mostanáig nem
törekedtél hozzá
hasonlóbb lenni, habár
már régóta rajta vagy
Isten útján.

I/25.

²⁷ Az a szerzetes,
ki figyelmesen és
áhítatosan foglalkozik
Urunk szentséges
életével
és szenvedésével,
bőségesen megtalál
benne mindent, ami
neki hasznos és
szükséges, nincs is oka
rá, hogy Jézuson kívül
jobbat keressen.

I/25.

²⁸Ó, ha a megfeszített
Jézus a szívünkbe
jönne, mily hamar és
mennyire tudósok
lennénk!

I/25.

²⁹A buzgó szerzetes
mindent szívesen
elvisel és elfogad, amit
parancsolnak.

I/25.

³⁰A rest és lanyha szerzetest egyik háboruság a másik után éri s mindenfelől szorongatja, mert belső vigasztalása nincsen, külsőt pedig nem szabad keresnie.

I/25.

³¹ Az a szerzetes pedig,
ki a fegyelmen túlteszi
magát, nagy bukás
előtt áll.

I/25.

³²Aki a

kényelmesebbet és
könnyebbet keresi,
mindig szorongatásban
lesz, mert hol ez nem
tetszik neki, hol amaz.

I/25.

³³Mit tesznek oly sokan más szerzetesek, akik meglehetősen szigorú életet élnek a kolostori fegyelem alatt?

*

I/25.

³⁴Ritkán járnak ki,
elvonultan élnek,
szegényesen
táplálkoznak, durván
öltözködnek, sokat
dolgoznak, keveset
beszélnek,

*

I/25.

későn feküsznek,
korán kelnek,
hosszasan
imádkoznak, gyakran
olvasnak és a
fegyelmet mindenben
megtartják.

I/25.

³⁵Nézd csak a
karthauziakat,
cisztercieket s más
szerzetbeli barátokat és
apácákat, hogyan
kelnek fel minden éjjel
Isten dicséretére.

I/25.

³⁶Bizony szégyen volna, ha te ebben a szent időben rest volnál, amikor annyi szerzetes ujjongani kezd Istennek.

I/25.

³⁷Ó, ha semmi egyéb
tennivalónk nem
volna, mint Urunkat
Istenünket teljes
szívvel és szóval
dicsérnünk.

I/25.

³⁸Ó, ha soha nem
kellene sem enned,
sem innod, sem
aludnod, hanem
mindig dicsérhetnéd
Istent és csak a lelki
dolgokkal
foglalkozhatnál!

*

I/25.

Akkor sokkal
boldogabb volnál, mint
most, amikor a testnek
minden szükségletében
szolgálsz.

I/25.

³⁹Bárcsak ne volna
semmi ilyen
szükségletünk,
hanem csak lelki
táplálékkal élnénk,
amelyet, jaj, elég
ritkán ízlelünk.

I/25.

⁴⁰Amikor az ember eljut odáig, hogy semmi teremtménytől nem keresi vigasztalását, akkor kezdi tökéletesen ízlelni Istent, és akkor megelégedett, bármi történik is.

*

I/25.

⁴¹Akkor sem nagy
dolognak nem örvend,
sem apróságon el nem
szomorodik, hanem
teljesen és nagy
bizalommal Istenre
bízta magát,

*

*

I/25.

aki neki mindenben
mindene, aki előtt
semmi sem vész el,
semmi meg nem hal;
hanem akinek minden
él és az ő intésére
vonakodás nélkül
szolgál minden.

I/25.

⁴²Emlékezzél mindig a végre, s arra, hogy az elveszett idő nem tér vissza.

I/25.

⁴³Gondosság és szorgalom nélkül soha nem szerezheted meg a erényeket.

I/25.

⁴⁴Ha lanyhulni
kezdesz,
romlásodba indulsz.

I/25.

⁴⁵Ha pedig
buzgósághoz látsz,
nagy békét élvezel; a
fáradtságod is
könnyebb lesz Isten
kegyelme és az erény
szeretete miatt.

I/25.

⁴⁶A buzgó és
szorgalmas ember
mindenre kész.

I/25.

⁴⁷Nagyobb fáradság
a viciumoknak
és a szenvedélyeknek
ellenállni,
mint testi munkában
verítékezni.

I/25.

⁴⁸Aki a kicsi hibákat
nem kerüli,
lassanként
nagyobbakba esik.

I/25.

⁴⁹Este mindig örülni
fogsz,
ha a napot
gyümölcsözően
hasznosan töltötted.

I/25.

⁵⁰Vigyázz magadra,
keltegesd magadat,
figyelmeztess
magadat; bárki bármit
tesz, te el ne
hanyagold magadat!

I/25.

⁵¹ Annyira haladsz
előre a jóban,
amennyire erőt veszel
magadon.
Amen.